

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı: 23906
Tarih: 20.02.2023

78450

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın *Dışişleri Bakanı Mevlüt ÇAVUŞOĞLU* tarafından Anayasanın 98' inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96' ncı ve 99' uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Muazzez ORHAN IŞIK
Van Milletvekili

6 Şubat 2023 tarihlerinde Maraş merkezli yaşanan ve Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Gaziantep, Hatay, Kilis, Malatya, Osmaniye, Şanlıurfa, Elazığ illerini de çok ağır boyutlarda etkileyen depremlerde 20 Şubat tarihi itibarıyla 41 bin 20 kişinin yaşamını yitirdiği, 110 bini aşkın kişinin yaralandığı resmi verilerle açıklanmıştır. Yıkık veya yıkılma riski olan bina sayının 120 bin civarında olduğu ifade ediliyor. Deprem ağır bir şekilde etkilediği 10 ilde OHAL ilan edilirken Elazığ'ın da deprem afet bölgesi olarak ilan edileceği kamuoyuna yansımıştır. Deprem nedeniyle yüz binlerce insan yaşam alanlarını terk edip çevre illere göç etmek zorunda kalmıştır. Tüm illerde 20 Şubat'a kadar eğitime ara verilmiş ve yüksek öğretimin çok önemli bir bölümüne online devam edilmesi kararı alınmıştır. Kurulacak konteynır kentlerde ısınma-barınma ve beslenme desteklerinde sorun yaşanmaması için kapsamlı bir politika uygulanmalıdır.

Depremde kamu binalarının, okulların, hastanelerin, temel ulaştırma ve altyapı hizmetlerinin hasar gördüğü, deprem sonrasında en temel kamu hizmetlerine erişimin sistematik bir şekilde aksadığı, deprem yerleri ile iletişimin sağlanamadığı ve devletin depreme hazırlık tedbirleri konusunda yetersiz kaldığı birçok yerde gözlemlenmiştir. 12 gün geçmesine rağmen deprem yaşanan yerlerde temel barınma, ısınma, beslenme ve güvenlik tam olarak karşılanmamıştır. Arama-Kurtarma çalışmalarındaki aksaklıkların binlerce insanın yaşamını yitirmesine neden olduğu ifade edilmektedir. Enkaz kaldırma çalışmalarının yetersiz kaldığı, yargı süreçlerinde ihtiyaç duyulacak delillerin toplanmadığı, enkaz altında kalan cenazelere özen gösterilmediği, beden bütünlüğüne saygı gösterilmediği, ölüye saygı ilkesinin ihlal edildiği, cenaze aracı/ambulans sağlanmadığı, cenazelerin inancına uygun defnedilmediği kamuoyuna yansımıştır. Milyonlarca yurttaşın yaşamını etkileyen bu depremde yurttaşlarla dayanışma göstermek isteyen birçok sivil toplum kuruluşu, demokratik kitle örgütü, sendika ve siyasi partinin faaliyetlerinin kısıtlandığı ve bazı yerlerde engellendiği kamuoyuna yansımıştır. Mevcut depremin açığa çıkardığı ölüm, engellilik, yoksulluk ve diğer sosyal yıkım sorunları ile yüzleşmek ve mücadele edebilmek için tüm toplum kesimlerini dahil eden kapsayıcı bir kamu politikası uygulanmalıdır. Sadece yaşanan depremin acılarını sarmak ve dayanışmayı büyütmek için değil, deprem kuşağında olan bütün ülkenin sonraki depremlere hazırlanması ve gerekli tedbirlerin alınması için de kapsamlı bir politika uygulanmalıdır. Deprem yaşanan illerde ekonomik altyapı da çökmüş, on binlerce çiftçinin, esnafın, sanayicinin ürünü, işyerleri ve iş araçları hasar görmüştür. Yıkılan veya hasarlı yerlerin büyük çoğunluğu sigortalar

kapsamında güvenceye alınmadığından halkın maddi zararı da çok boyutludur. Depremi açığa çıkardığı kitlesel yıkıma karşı kamusal ve toplumsal bir seferberlik ile dayanışma büyütülmelidir.

Bu bağlamda:

- 1) Depremde bakanlığınıza ait yıkılan veya hasar gören bina sayısı kaçtır? Bu binaların kaç tane imar affi kapsamında affedilmiştir?
- 2) Depremde bakanlığınızın görevlisi olan kişilerden yaşamını yitiren veya yaralı olan kişi sayısı kaçtır?
- 3) Depremde bakanlığınızın görevlisi olan kişilerden depremde işlenen suçlar nedeniyle hakkında soruşturma ve kovuşturma açılan sayısı kaçtır?
- 4) Bakanlığınızın deprem öncesinde kriz ve deprem durumları için arama-kurtarma ve ilkyardım çalışmaları planlaması olmuş mudur?
- 5) Depremden önce bakanlığınızın kamu hizmeti sunduğu bina ve yerleşkelerin deprem denetimi yapılmış mıdır? Bu kapsamda depremde önce tespit edilen riskli bina sayısı kaçtır? Bu riskli binalara ilişkin depremde önce alınan tedbirler nelerdir?
- 6) Temmuz 2021'de kamuoyuna açıklanan "Depreme Karşı Alınabilecek Önlemlerin ve Depremlerin Zararlarının En Aza İndirilmesi İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu Raporu" kapsamında aradan geçen süre zarfında görev alanınızda olan ve yerine getirdiğiniz tedbirler nelerdir? Görev alanınızda olmasına rağmen yerine getirmediğiniz tedbirler hangileridir?
- 7) Depremde yaşamını yitiren ve yaralanan Suriyeli sayısı kaçtır? Yaşamını yitirenlerin naaşları ülkelere gönderilmiş midir? Yaralı ve engelli Suriyelilere yönelik sunulan destekler nelerdir? Depremde kayıp olan veya kimliği mülteci/sığınmacı sayısı kaçtır?
- 8) Deprem nedeniyle başta Suriyeliler olmak üzere tüm yabancılara yönelik artan ırkçılık ve yabancı düşmanlığına karşı hangi tedbirleri alacaksınız? İrkçi saldırıları nedeniyle hakkında soruşturma başlatılan kişi sayısı kaçtır?
- 9) Deprem nedeniyle deprem yaşanan illerden diğer illere göç etmek zorunda kalan mülteci ve sığınmacılara yönelik hangi destekler planlanmaktadır?
- 10) Suriye devletinin topraklarında Türkiye denetiminde olan alanlarda "deprem arama-kurtarma, dayanışma ve enkaz kaldırma çalışmalarının Türkiye denetiminde olan cihatçı güçler tarafından engellendiği, orada yaşayan halka ve depremzedelere ait varlıkların cihatçılar tarafından yağmalandığına dair" iddialar hakkında bakanlığınızın yürüttüğü bir araştırma mevcut mudur?
- 11) Deprem nedeniyle Türkiye'ye yardım gönderen devletler ve uluslar arası yardım kuruluşları hangileridir? Bu kapsamda gelen yardımın ayni ve nakdi miktarı ve niteliği nedir? Söz konusu yardımın şeffaf bir şekilde depremzedeler için kullanılması ve başka amaçlarla kullanılmaması için hangi tedbirleri alacaksınız?
- 12) Deprem nedeniyle Türkiye'nin ret ettiği dış yardımların miktarı ve niteliği nedir? Yardım ret etme gerekçeleri nelerdir?
- 13) Yurtdışından yardım gönderdiği halde engellenen kurum ve kuruluşların listesi nedir? Bu konuda Türkiye'nin bir kara listesi mevcut mudur? Bu liste hangi yasal dayanaklarla hazırlanmıştır?